

<http://www.eduonline.ua.es/aula>

Alacant, 1 de juliol de 2004

Alicante, 1 de julio de 2004

EL RACÓ DE L'ORDINADOR A LES AULES D'EDUCACIÓ INFANTIL

FRANCESC PASTOR I VERDÚ

assut@wanadoo.es, C.P. Arbre Blanc (Mutxamel, Alacant)

RESUMEN:

En este artículo se resume la experiencia vivida en las aulas de Educación Infantil del C.P. Arbre Blanc (Mutxamel) en los últimos diez años, en cuanto a la incorporación del ordenador como una herramienta muy importante para comunicarse y obtener información. Durante este tiempo ha supuesto pasar un tiempo experimentando, compartiendo dudas y descubrimientos con los compañeros y compañeras docentes, hasta que se hizo necesario y se comenzó un curso de formación en centros sobre el tema, curso que comenzó en su tercer año. Además, se recogen los modos en que se organiza el uso del ordenador en el aula de Infantil, sus posibilidades didácticas, lúdicas, comunicativas, y los diversos problemas que en ellas pueden surgir.

1 DESCRIPCIÓ

Esta història comença fa ja uns quants anys (ja en fa deu) al C.P. Arbre Blanc, quan certa entitat bancària va fer donació dels vells equips informàtics a les escoles de Mutxamel, i els/les mestres d'Infantil que tenim vocació d'arreglar tot el que es puga (i si n'és gratuït, més encara), vam pensar que a la sala d'usos múltiples podíem substituir el racó de les màquines d'escriure pel dels ordinadors, que tant de moda estava posant-se aleshores. Era un racó compartit per dues aules d'infantil i us podeu imaginar quines eren les prestacions d'aquells equips. Però així i tot vam poder aconseguir alguns programetes, i els/les xiquets/es estaven ansiosos per anar-hi diàriament, la qual cosa ens va fer pensar que allò tenia futur. Però clar, a més de tenir uns equips informàtics (per vells que foren), calien uns coneixements per a poder fer funcionar tant els aparells com els programes, i no diguem el solucionar a cada minut els problemes que en sorgien quan algú picava on no devia de picar.

En un principi, alguns companys vam dedicar moltes hores a casa per poder conèixer aquell estimat MS-DOS, el meravellós Windows, i moltes altres coses més que ja us podeu imaginar. Per aquella època començaven a sorgir cursets en els Centres de Professors, i allà que ens apuntàvem tot entusiasmats amb les noves tecnologies, convençuts del seu magnífic futur. I quan féiem descobriments magnífics com el poder escriure textos i incloure imatges amb el WordPerfect, jocs com el KidPix, anàvem corrent a mostrar-ho als companys de cycle i del centre. Així és que no va a tardar en contagiar-se entre els companys aquell cuquet de voler fer coses amb l'ordinador i que a més els xiquets també el gojaren.

Els anys han anat passant i mentrestant, l'evolució del hardware i el software ens ha sobrepassat sobremanera, i potser el seu ús massificat en la nostra societat occidental, si no, pensem què és ara Internet i què hi era fa deu anys al nostre país. Conscients de la vital importància que estan cobrant hui en dia les noves tecnologies, sobretot pensant que tindre un accés a la informació d'una manera estratègica va a resultar fonamental per a poder formar part dels grups socials amb estabilitat econòmica, cultural, social i política, el claustre de mestres del C.P. Arbre Blanc ens vam plantejar assumir el repte que la nostra escola pública no es quedàs al marge d'este avanç consolidat a la nostra comunitat, i que de no ser així podria crear pel pas del temps unes fortes desigualtats entre els xiquets de classes socials més desfavorides en quant a l'accés a les noves tecnologies.

Per l'experiència que havíem tingut, el futur es prometia motivador, però també érem conscients dels entrebancs que teníem per dur endavant este projecte. Un d'ells era el de la dotació suficient d'equips informàtics i software; l'altre, la suficient preparació per poder treballar amb els xiquets i els ordinadors. La primera qüestió s'ha anat resolent pel pas dels anys a través de la sol·licitud a la Conselleria l'any 1995 d'una aula d'informàtica, sol·licitud concedida; i a través de la destinació anual d'una xicoteta part del pressupost escolar per a la renovació d'equips tecnològics: projector, nous ordinadors, càmera de fotos i vídeo digital,...

La segona qüestió, la de la formació del professorat, estem tractant de solucionar-la a través dels cursos de formació en centre, la qual cosa ja portem desenvolupant tres

cursos i segurament seguirà. L'experiència d'estos cursos és molt positiva, perquè els poquets companys/es que coneixíem açò de la informàtica i noves tecnologies, hem ocupat el lloc d'assessors dels que no en sabien i hem cobert el problema de trobar assessors qualificats i als que a més a més hauríem de destinar un pressupost molt elevat. Així, molts companys/es estan utilitzant ja l'ordinador a la seua aula o a l'aula d'informàtica del centre, combinen la utilització de les càmeres digitals i l'ordinador, el projector i l'ordinador,... Hi ha un altre grup en període d'enganxar-se, i que necessita madurar un poc.

Pel que respecta al nostre cicle d'Infantil, pensem que la tasca que estem desenvolupant és prou positiva, encara que ens resta prou camí per dur endavant. L'ordinador, no obstant, s'ha convertit ja en un element més de les aules d'infantil, i des dels tres anys, els xiquets i xiquetes aprenen les rutines per comunicar-se amb aquell aparell que li han vist al seu pare o als seus germans i que mai no li han deixat tocar perquè no el rompera. Un dels mestres a l'aula dedica durant les primeres setmanes unes estones a cada xiquet/a o per parelles a modelar i moldejar la manera de moure el ratolí, fer clic i convertir eixe clic en una ordre que fa que en aquella pantalla es produeisca una acció. Solem començar amb programes d'ús senzill com el Clic (paquets com el Clicinfa, observa, el ratolí), que permeten posicionar el cursor sobre una zona prou ampla, abans de clicar damunt el botó on hem posat un gomet de color. I amb un poc més de feina, els preparam uns paquets d'activitats amb el programa Clic, on apareixen les seues fotos, els seus noms, i on l'emotivitat es desborda en vore's allí dins d'aquella pantalla, per no dir l'efectivitat en ajudar a memoritzar els noms propis i dels companys en poc temps.

L'ordinador és ja des del primer dia un element que atrau l'atenció de la majoria dels xiquets/es, de manera que la proposta en infantil per al seu ús no es centra tant en anar a l'aula d'informàtica del centre en unes sessions setmanals. Això en seria ben poc. L'ordinador es connecta en entrar de matí a l'aula i s'apaga a les cinc de la vesprada, pràcticament tots els dies. Això fa que al llarg del dia, una diversitat de xiques/es acudesquen a ell de manera continuada. Hi ha moments organitzats, en què van un parell de xiquets/es perquè els toca en la llista, i d'altres moments en què bé perquè s'ha acabat una feina, o perquè un té necessitat d'estar allí i no en altre lloc, acudesquen qui troben la cadira buida.

Des d'un principi hem preferit que a l'ordinador acudesquen dos xiquets/es preferiblement, en lloc d'un, i això per una raó molt senzilla: no sols es juga amb l'ordinador, sinó que s'interacciona amb els companys/es, aprenent a respectar el torn d'emprar el ratolí, d'ajudar-lo quan no sap què ha de fer, a demanar ajuda quan no sap alguna cosa. És a dir, a més d'un ús privat, l'ordinador té un ús social. Però en realitat no en són sols dos qui juguen amb l'ordinador. Sempre n'hi ha d'altres companys/es dempeus observant el joc, donant indicacions, ... per la qual cosa estan implícits en eixa interacció.

Tindre un ordinador a l'aula té els seus avantatges i els seus inconvenients. Com ja hem dit abans, no cal desplaçar-se unes hores determinades a una altra aula per poder fer ús de l'ordinador, sinó que el tenim al nostre abast en qualsevol moment, i això ens dona més possibilitats de participar i interactuar entre tots/es. L'inconvenient pot estar en la dificultat de aconseguir un ordinador per a cada aula. Però açò no és tan problemàtic si el plantejament no és exclusivament el comprar un ordinador nou sense disposar d'un gran pressupost. Les alternatives passen per comprar-ne un de segona mà amb els diners de l'aula, o l'alternativa més econòmica: tractar de aconseguir-ne un gratuïtament a través d'empreses que en retiren i que a nosaltres

ens poden aprofitar, o dels mateixos pares de l'aula que cada vegada més van renovant els seus equips i no saben què fer-ne amb els vells. Pensem que programes com el Clic poden funcionar amb un ordinador amb poques prestacions, si disposem d'un lector de cd, una targeta de so i un monitor en color. El que sí pensem que és més positiu i viable, és l'aula amb ordinadors, que no pas l'aula d'informàtica per a tot el centre, almenys des del punt de vista d'Infantil.

Les possibilitats de treball autònom que ofereix una aula amb un o dos ordinadors són més probables que en una aula amb quinze o vint ordinadors, cadascun d'ells amb un o dos xiquets. Encara que durant la nostra experiència hem utilitzat esta aula en el desenvolupament de tallers en el cicle, l'afluència d'un grup nombrós, fins i tot amb xiquets que ja tenien un cert domini de l'ús del ratolí, ha suposat la col·laboració d'altres adults que tingueren certa habilitat i coneixements informàtics (aspecte tan positiu com dificultós de aconseguir moltes vegades) per poder anar ajudant i solucionant problemes durant la sessió.

D'altra banda, sempre hem estat tractant de buscar programes que foren didàcticament adequats per als nostres alumnes i que alhora els enganxara. Al llarg de la nostra experiència hem trobat programes que ens són necessaris, com els paquets ja elaborats del Clic i els que podem elaborar nosaltres. Estos paquets, encara que es basen en un fonament pedagògic conductista: si encertes, tens recompensa i passes endavant; solen tindre uns components didàctics interessants i que en un principi capten l'atenció dels xiquets/es. Conforme estos van utilitzant més l'ordinador, els seus requeriments van buscant més els elements multimèdia espectaculars. És per això que procurem tindre un ampli ventall de materials, triats, que pensem permeten diferents tipus d'activitats a nivell curricular, com també d'interacció amb els altres. Açò ho busquem en el mercat pagant, però també a través dels programes gratuïts que podem trobar a Internet: internenes, edu365,... Els xiquets/es són qui s'encarreguen de provar-los i valorar-los positivament quan al dia següent et diuen que volen tornar a jugar amb eixe joc. Voldríem citar-ne alguns (a banda del Clic) dels que més ens han satisfet, tant a alumnes com a mestres, tot i que en el cas del software en català hi ha moltes més dificultats que en el de castellà:

La fàbrica de números (shareware): molt atractiu, senzill i que serveix per a comptar, reconèixer números i sumar i restar.

Kidpix: des de la primera versió, fins a l'última tan sofisticada i atractiva, és un programa que permet la creativitat dels xiquets/es combinant imatges, textos, música, veus, ... tant per a presentar en pantalla com per a imprimir.

PequeWord: senzill processador de textos que permet als xiquets escriure i imprimir textos com cartes, contes,...

Les Tres Bessones: paquet de diversos jocs que parteix del fort atractiu d'uns personatges coneguts a través de la televisió.

Contar y Agrupar (Zeta Multimedia): en castellà, un joc prou atractiu pels elements multimèdia que conté.

Motione: programa gratuït molt interessant per a treballar l'orientació espacial, la coordinació òculo-manual. Funciona molt bé en 5 anys.

Nombres i colors: paquet integrat de diverses activitats en català.

Ara tenim el futur per davant, i este futur se'ns presenta prou favorable, ja que l'Ajuntament de Mutxamel està a punt de dotar de connexió a Internet a cada aula i amb açò podem cobrir diversos aspectes que fins ara teníem limitat sols a l'aula d'Informàtica: interactuar a través del correu electrònic amb aules d'altres centres, aprendre a buscar i tractar informació de pàgines web de cara als projectes de treball, practicar els jocs en línia que diverses webs ofereixen: les tres bessones, edu365,...

I en este futur entra també la possibilitat de poder comptar aviat amb un projector connectat al nostre ordinador de l'aula i poder realitzar múltiples activitats a través de la pissarra digital: compondre textos conjuntament amb el PequeWord, presentar els contes realitzats al Power Point o programes com el Picture To Tv en format de pantalla gran, presentar la informació de les webs d'Internet a tot el grup en aquesta pantalla; activitats que ara tractem de realitzar esporàdicament a l'aula d'audiovisuals del centre, i que podrien ser tan habituals a l'aula com la utilització de la pissarra de guix. Cada vegada els preus d'estos elements són més assequibles, i si pensem en la rendibilitat que se'n pot obtenir a llarg termini, el cicle es pot plantejar perfectament la compra d'un projector amb un poquet d'esforç per part de tots.

Com a conclusió, pense que la iniciativa i l'esforç que hem fet durant estos anys per incorporar les noves tecnologies de la informació a les aules d'Educació Infantil, ha valgut la pena, tot i que no sols els xiquets i xiquetes estan aprenent diferents continguts curriculars, sinó que estan aprenent a emprar una eina de comunicació i informació indispensable hui en dia, com és l'ordinador, i no diguem el plaer que en senten jugant amb ell i amb els companys i companyes.

Este documento ha sido publicado en:

TIC@ula 2004.
Tecnologías de la Información y la Comunicación en el aula.
Tecnologies de la Informació i la Comunicació a l'aula.
Coordinación: Rosabel Roig Vila (Universidad de Alicante)
Edición: Instituto de Ciencias de la Educación, Universidad de Alicante
I.S.B.N.: 84-688-6710-1 (soporte CD-ROM)
Año y lugar: 2004, Alicante